

Mattilsynet
Hovedkontoret, avdeling planter og dyr,
seksjon dyrehelse
v/ Anne Marie Jahr

Deres ref.: 2020/6200

Vår ref. 20/01277

Dato: 6.2.2020

Høring - Forslag om endring av CWD-soneforskriften

Det vises til e-post av 28.01.2020, saksnr: 2020/6200, med høringsfrist 9. mars 2020.

Forskrift om soner ved påvisning av CWD (CWD-soneforskriften) har som formål å begrense spredning av skrantesjuka hos hjortedyr i og fra soner rundt steder der sykdommen har blitt påvist. Den historiske bruken av salteplasser til beitedyr i og rundt Nordfjella var en smittemessig utfordring ved påvisning av skrantesjuka i 2016. Hjortedyr har interesse for salteplasser på lik linje med beitedyr og plassene representerer unaturlige samlingspunkter, der smitteutveksling av også prioner kan skje.

Beitedyras fysiologiske behov for ekstra tilført salt er ikke godt dokumentert. Om det foreligger særlige geologiske forhold som skulle tilsi behov for tilførsel av ekstra salter og mineraler, kan dette løses på andre måter enn å etablere salteplasser på beite. Bruken av salteplasser dekker behov som relateres til drift, heller enn ernæring. Praksisen med bruk av salt på beite varierer og vellykket beitedrift gjøres også uten salttilførsel.

Skrantesjuka er en svært alvorlig sykdom med et stort spredningspotensiale. At prioner kan akkumuleres i miljøet med infektivitet over svært lang tid, kompliserer håndtering og eventuell sanering. Det er viktig å forhindre opphopning av prioner i miljøet. Likeledes er det viktig at plasser med mulig miljøsmitte brukes av beitende dyr i så liten utstrekning som mulig.

Som en konsekvens av at villrein i Nordfjella historisk har brukt salteplasser etablert for beitende sau, ble plassene stengt og skjermet med grunder. Skjermingen skulle hindre hjortedyr tilgang til disse plassene, hvor man kunne forvente å ha prionsmitte i miljøet. Salteplassene må regnes som «hot spots» for eventuell prionsmitte i Nordfjella.

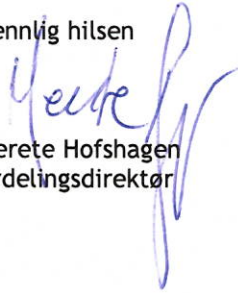
Forskriftsendringen som høres her ønsker å legge til rette for bruk av innretninger som kan administrere salt til dyr, der det ikke skal skje avrenning eller søl av salt til omgivelsene. Innretningen skal være mobile og flyttes minst to ganger per sesong for å hindre slitasje på omliggende vegetasjon og underlag. Videre skal innretning skjermes for tilgang av hjortedyr utenom beitesesongen. Denne praksisen skal erstatte muligheten for bruk av løssalt strødd på bakken, som ble tatt inn ved forskriftsendringen av juni 2019. Tidligere salteplasser som i dag er skjermet skal forbli det. Nye mobile innretninger skal plasseres ut, og flyttes, innenfor en radius av maks 500 meter fra skjermede salteplasser og minimum nærhet av 50 meter.

Erfaring tilsier at dyr, både ville dyr og husdyr, som ferdes i naturen kan bruke områder likt fra år til år. Plasser med attraktivt beite eller andre attraktanter, som salteplasser, vil oppsøkes selv om deler av dem er gjort mindre tilgjengelig. Kunnskapen om miljøsmitte med prioner i Nordfjella er begrenset og det finnes heller ikke god kunnskap om eventuell smitte og fordeling rundt en «hot spot», som en salteplass. Erfaringer fra Nord-Amerika tilsier imidlertid at miljøsmitte kan være en viktig faktor for smittespredning. Alvorlighetsgraden av skrantesjuka må bety stor grad av forsiktighet der kunnskapsgrunnlaget er mangelfullt, som med grad av miljøsmitte i Nordfjella.

Selv om praksisen det legges opp til gjennom foreslått forskriftsendring vil kunne gi mindre søl av salt og avrenning, vil denne bruken av salt opprettholde salttilgang i beitesesongen også for andre dyr enn sau. Det er ut i fra et smitteperspektiv ikke ønskelig at unaturlige samlingspunkter etableres eller vedlikeholdes. For

å redusere muligheten for at hjortedyr bruker sonen der den smittede og nå sanerte villreinbestanden har oppholdt seg, vil et totalforbud av salttildeling, uansett form, være det beste smitteforebyggende tiltaket. Brakkleggingsperioden på minst fem år, etter sanering av villreinstammen, bør være korteste periode for tiltak som søker å maksimere forskriftens formål, nemlig å begrense spredning av skrantesjuka.

Vennlig hilsen

Merete Hofshagen
avdelingsdirektør

Jørn Våge
CWD-koordinator